Nr 7-8 Lipiec-Sierpień 1946r. Rok I

S Z A C H I S T A P O L S K I
miesięcznik poświęcony grze i kompozycji szachowej

Komitet Redakcyjny: dr.E.Arłamowski,T.Bujak,M.Wróbel

Wydawca: Krakowski Klub Szachistów

Redakcja i Administracja: Kraków,Basztowa 15 m.12

Turniej o mistrzostwo Polski,Sopot 1946 r.

Pierwszy po wojnie turniej o mistrzostwo Polski na rok 1946 jest wydarzeniem bardzo poważnym w naszym ubogim życiu szachowym. Swiadczy on,iż stopniowo odbudowujemy zniszczenia,tworzymy nowe kadry mistrzów tak przerzedzone przez wojnę. Jeżeli zechcemy sprawiedliwie ocenić wysiłek to na pierwszym miejscu należy postawić organizatorów,a wśród nich przede wszystkim wymienimy niezmordowanego działacza Czesława Winnickiego. Tylko ten kto sam choć raz organizował poważniejszy turniej wie ile niewidocznej pracy składa się na prawidłowy bieg rozgrywek. Wiele słów uznania należy się dyr.Z.Millerowi,prezesowi Polskiego Związku Szachowego,który doprowadził turniej do realizacji i to w tak trudnym okresie ekonomicznym. Sprężystym kierownikiem turnieju był Wróblewski,a brak incydentów jest wspólną zasługą kierownika i zawodników.

Do turnieju dopuszczono może trochę zbyt dużo,gdyż 22 uczestników,z różnych stron Polski i z wyjątkiem mistrza Makarczyka po raz pierwszy występujących w mistrzostwie kraju. Swiadczy to o zupełnej przebudowie czołowej grupy polskich szachistów. Zabrakło rutynowanych przedwojennych mistrzów jak Paulin Frydman czy Najdorf,którzy obecnie przebywają w Argentynie;nie stanęli do walki inni jak H. Friedman.Kremer,Piltz,Appel,Kolski,Łowcki,Kleczyński,żeby tylko wymienić najsilniejszych. Trudno się dziwić że w skutek tego nastąpiło poważne obniżenie poziomu gry i to nie tylko z powodu licznych strat ale i braku treningu i przygotowania.

O ile pod względem sportowym turniej spełnił nasze nadzieje,grano bowiem ambitnie i zacięcie,zawodnicy dali z siebie maksimum,o tyle znaczenie propagandowe turnieju nie zostało należycie wykorzystane. Przede wszystkim smutnym faktem był zupełny brak zainteresowania się imprezą ze strony publiczności;jest to tym dziwniejsze,że gry odbywały się w sali największego hotelu,w pełni sezonu i w znanym uzdrowisku. Na równie cierpką ocenę zasłużyła sobie skąd inąd ruchliwa P.A.P.,która nie uważała za stosowne podawania wyników z bojów o mistrzostwo Polski,brak było wiadomości z poszczególnych rund,sporo było wieści spóźnionych, a czasami i bałamutnych. Polskie Radio zaś ogra-

nagroda, pierwszym był Teichmann, trzecim popularny Spielmann. Następnie w San Remo 1911 podzielił IV-V nagrodę z Kosticzem. W roku 1912 jest drugim w Raab. Po wojnie w r.1924 dzieli IV-V nagrodę w Meranie oraz I-III nagrodę w tradycyjnym świątecznym turnieju w Hastings. Tytuł mistrza Polski zdobywa w krajowym turnieju w Warszawie w r.1926. W tym roku triumfuje jeszcze dwa razy, w silnym turnieju w Meranie dzieli II-IV nagrody za Collem, w Monachium jest pierwszy w małym turnieju przed Bogolubowem i Spielmanem. W roku 1928 w indywidualnym turnieju olimpijskim zdobywa VI nagrodę za Euwem wybitnym mistrzem holenderskim, wreszcie w Rogaskiej-Slatynie otrzymuje VI nagrodę. Poza tym brał udział w olimpiadach występując w drużynie polskiej w Hamburgu 1930 r.(I nagroda) oraz w Pradze 1931r. (II nagroda). Przepiorka grał na trzeciej szachownicy za Rubinsteinem i Tartakowerem. Później już nie uczestniczył w międzynarodowych turniejach, często odrzucał zaproszenia, zainteresowanie jego skierowało się na sprawy organizacyjne, wydawnicze i przede wszystkim na kwestię, związane z problemistyką. Jako ilustrację gry mistrza podaję dwie partie, szczególnie pierwsza ze Steinerem pełna niespodzianych ofiar wskazuje, że Przepiorka miał duży zmysł kombinacyjny.

Partia nr 17

Białe: D.Przepiórka Czarne: L.Steiner

Debreczyn 1925r.

1. Sg1-f3 g7-g6
2. g2-g3 ...

Ulubione otwarcie Przepiorki, które przyniosło mu wiele sukcesów.

2. ... Gf8-g7
3. Gf1-g2 e7-e5!
4. e2-e4 Sg8-e7
5. 0-0 0-0
6. d2-d4 e5xd4
7. Sf3xd4 Sb8-c6
8. Sd4xc6 b7xc6

Pewniejsze a także i lepsze było 8. ... Sxc6, czarne jednak uważają, że otwarcie linii "b" i dobrze ustawiony Gg7 są dostateczną rekompensatą za osłabione skrzydło hetmańskie.

9. Sb1-c3 Wa8-b8
10. Hd1-d3 c6-c5
11. Wa1-b1 Se7-c6
12. Sc3-d5 d7-d6
13. Hd3-a3 Gc8-e6
14. Ha3-a6 ...

Zmusza skoczka do wyraźnego zdeklarowania się.

14. ... Sc6-d4

Początek fałszywego manewru, który daje białym parę niebezpiecznych gońców. Najlepsze było 14. ... Gd7.

15. c2-c3 Sd4-b5
16. Gc1-d2 Ge6xd5

Groziło 16. ... d5-d4 i zdobycie skoczka.

17. e4xd5 Wb8-b6
18. Ha6-a4 a7-a6

Pozornie pozycja czarnych jest dobra, jednakże Przepiórka w kilku ruchach wykazuje po mistrzowsku słabe punkty czarnych i przewagę dobrze ustawionych swoich figur.

19. Wf1-e1 Sb5-a7
20. h2-h4! ...

Zwiastun nadchodzącej burzy.

20. ... Hd8-b8
21. Ha4-c2 Wf8-e8
22. We1xe8 Hb8xe8
23. Wb1-e1 He8-d7
24. Gg2-h3! ...

Początek pięknej kombinacji.

24. ... f7-f5
25. Gd2-g5 Hd7-b5

Następuje teraz wspaniały zwycięski manewr, jeżeli 25. ... Sc8 26. He2!, Hf7 27.g4 i biały wygrywa.

26. Gh3xf5!! g6xf5

Jeżeli 26. ... Hxb2 27.He4, Wb8 28.He6+, Kh8 29.He8+ z matem w 3.posunięciach.

27. Hc2xf5 We8-b8
28. We1-e7 Wb8-f8
29. We7xg7+ !! ...

Czysty mat jak w zadaniu szachowym jest nieunikniony.

30. ... Kg8xg7
31. Gg5-h6+! i mat w następnym posunięciu.

Mistrz Przepiórka rozegrał tę partię w stylu przypominającym najświetniejsze kombinacje Alechina.

Partia nr 18

Białe: D.Przepiórka Czarne: J.Patay

Meran 1926r.

1. e2-e4 g7-g6
2. d2-d4 d7-d6
3. Sg1-f3 Gf8-g7
4. Gf1-d3 e7-e6
5. 0-0 Sg8-e7
6. Gc1-e3 0-0
7. Hb1-d2 Wf8-e8
8. Ge3-h6 Gg7-h8
9. Sb1-c3 Sb8-c6

Czarne rozgrywają debiut zupełnie błędnie. Należało grać 9. ...c5, aby Gg7 zapewnić większą możliwość działania.

10. Sc3-e2 d6-d5?

Znowu ciężki błąd pozycyjny, po którym Gg7 zostaje całkowicie zamknięty. Należało grać 10. ...e5.

11. e4-e5 Se7-f5
12. Gh6-f4 f7-f6
13. c2-c3 g6-g5?
14. Sf3xg5! f6xg5
15. Gf4xg5 Hd8-d7

cyjnej i dobrze znanej nam klasy gry.

Z innych zawodników wspomnimy przede wszystkim o dwu. Krakowianin Ciejka podzielił 13-14 miejsce. Spodziewaliśmy się lepszego wyniku po zeszłorocznym mistrzu miasta. Nie można powiedzieć,aby grał źle,ma na swym końcie wygraną ze Sliwą,ale fatalny start był trudny do odrobienia. Na specjalną wzmiankę zasługuje senior polskich szachistów Zahorski,zawsze pełen energii,zawsze niebezpieczny, który swoim zwyczajem okazał się postrachem nagrodzonych. Osiągnął on z pierwszymi trzema nagrodzonymi stuprocentowy wynik,co na ogół bywa rzadkością w kronikach turniejowych. Na zakończenie podajemy cyfrowe wyniki turnieju o mistrzostwo Polski na rok 1946.

1. Sliwa	15 p.	wygr. 12	remis 6	przegr. 3
2. Gadaliński	14.5 "	12	" 5	" 4
3. Grynfeld	14 "	12	" 4	" 5
4. Plater	14 "	12	" 4	" 5
5. Błaszczak	13.5 "	9	" 9	" 3
6. Borowski	13.5 "	13	" 1	" 7
7. Pytlakowski	12.5 "	9	" 7	" 5
8. Czerniakow	12.5 "	11	" 3	" 7
9. Tarnowski	12.5 "	10	" 5	" 6
10. Makarczyk	12. "	9	" 6	" 6
11. Matkowski	12 "	9	" 6	" 6
12. Gawlikowski	10.5 "	8	" 5	" 8
13. Ciejka	10 "	8	" 4	" 9
14. Piechota	10 "	8	" 4	" 9
15. Szapiro	9 "	8	" 2	" 11
16. Zahorski	9 "	7	" 4	" 10
17. Sojka	9 "	7	" 4	" 10
18. Roszkowski	9 "	8	" 2	" 11
19. Byrtek	8.5 "	6	" 5	" 10
20. Czarnota	6.5 "	4	" 5	" 12
21. Mnichowicz	3.5 "	3	" 1	" 17
22. Balicki	0 "	0	" 0	" 21

-.-

Partie z turnieju o mistrzostwo Polski 1946 r.

Partia nr 41

Białe: Borowski — Czarne: Sliwa

Indyjska

1. d2-d4	Sg8-f6
2. c2-c4	e7-e6
3. Sb1-c3	Gf8-b4
4. Hd1-c2	Sb8-c6
5. Sg1-f3	d7-d6
6. a2-a3	Gb4xc3+
7. Hc2xc3	a7-a5
8. Gc1-g5	h7-h6

9.Gg5-h4 ...

Tutaj grywa się zwykle 9.Gg5xf6,Hd8xf6 10.e2-e3,0-0 11.Gf1 e2,e6-e5 12.d4xe5,d6xe5 jak w partii Lasker-Alechin Nottingham 1936.

9. ...	Hd8-e7
10. e2-e3	e6-e5
11. d4-d5	Sc6-b8
12.Gf1-e2	Sb8-d7
13. 0-0	a5-a4

Zamyka skrzydło hetmańskie i zabezpiecza pole c5 dla S.

14.Ge2-d1	Sd7-c5
15.Gd1-c2	...

Należało koniecznie wymienić na f6,teraz czarny przechodzi do ataku na skrzydle królewskim.

15. ...	g7-g5
16.Gh4-g3	Sf6-e4
17.Hc3-b4	...

Biały wprawdzie unieruchamia Gc8 z powodu groźby 18.Gc2x e4 i 19.Hb4xb7,lecz wydaje się lepsze odrazu 17.Hc3-e1.

17. ...	h6-h5
18. h2-h4	b7-b6
19.Hb4-e1	...

Przygotowuje wymianę na g5 i wypad f2-f4. Ta próba wydarcia inicjatywy czyrnemu kończy się niepowodzeniem. Jednakże i przy innym systemie gry czarny również zachowuje przewagę.

19. ...	Wh8-g8
20.Kg1-h2	Gc8-a6!

Wygrywa ważne tempo.

21.Gc2xe4	Sc5xe4
22.Wa1-c1	0-0-0
23.Sf3xg5?	Se4xg5
24. h4xg5	He7xg5
25. f2-f4	Hg5-g4
26.He1-f2	...

Inne posunięcia też nie ratują partii np. 26.Wf1-g1,h5-h4 27.Gg3xh4,e5xf4 28.e3xf4,Wd8-e8 29.He1-g3,Hg4xg3 30.Gh4x g3,Wg8-h8+ z wygraniem figury,zaś po 26,Wc1-c2 nastąpi h5 h4 27.Gg3xh4,Ga6xc4!

26. ...	h5-h4!
27.Gg3xh4	Wg8-h8
28. g2-g3	Wh8xh4!

Najlepsze,ta ofiara jakości prowadzi najkrótszą drogą do zwycięstwa,po 28...Wd8-g8 biały może wzmocnić swą pozycję przez 29.Hf2-f3! i ewentualne 30.f4xe5.

29. g3xh4	Wd8-h8
30.Hf2-g3	Wh8xh4+
31.Kh2-g2	Hg4-h5
32.Hg3-f3	...

Chyba najlepsze,rozpatrzmy inne warianty: I.32.Wf1-h1,Hh5 e2+ 33.Hg3-f2,Wh4-g4+ z wygraniem H. II. 32.Hg3-g8+,Kc8-b7 33.Wf1-h1,Wh4-g4+ 34.Kg2-f2,Hh5xh1! III.Kg2-f2,Wh4-h3

33.Hg3-g8+,Kc8-b7 z wygraną.

32. ...	Hh5-g6+!
33.Kg2-f2	Wh4-h2+
34.Kf2-e1	e5-e4!

Wygrywające posunięcie,po 34...Ga6xc4 35.Wc1xc4,Hg6-d3 36.Wf1-f2 biały miałby pewne szanse na remis.

35. f4-f5	Hg6-f6
	i wygrywa.

Komentarze B.Sliwy dla Szachisty Polskiego.

Partia nr 42

Białe: Tarnowski — Czarne:Roszkowski

Caro-kann

1. e2-e4	c7-c6
2. d2-d4	d7-d5
3.Sb1-c3	d5xe4
4.Sc3xe4	Gc8-f5
5.Se4-g3	Gf5-g6
6. f2-f4	...

Zwykle grywa się tutaj 6.Sg1-f3.

6. ...	e7-e6
7.Sg1-f3	Sg8-f6
8.Gf1-d3	Sb8-d7
9. c2-c3	Gg6xd3
10.Hd1xd3	c6-c5!?

Zdaje się lepsza była spokojna gra 10...Gf8-d6 z planem 11...Hd8-c7 i 12...0-0-0. 1

11. 0-0	c5xd4
12.Sf3xd4	Gf8-c5
13.Gc1-e3	0-0

Tu czarny powinien był grać 13...Sf6-g4,na co biały odpowiedział by 14.Kg1-h1.

14.Kg1-h1	e6-e5?

Prowokuje grę figurową,która ze względu na otwartą linię f jest korzystniejsza dla białych.

15. f4xe5	Sd7xe5
16.Hd3-f5	Sf6-g4?

Błąd,który natychmiast pociąga za sobą przegraną;czarnym trudno o dobrą odpowiedź,może należało grać 16...Sf6-d7.

17.Ge3-g5	Gc5-e7
18.Sd4-e6!	Hd8-d7

Nieco lepsze było przyjęcie ofiary,np: 18...f7xe6 19.Hf5xe6+,Wf8-f7 20.Wf1xf7,Se5xf7 21.Wa1-f1 i jeśli 21...Ge7xg5 to 22 Wf1xf7 z atakiem lub 21... Sg4-e5 22.Gg5xe7,Hd8-e8 23.Sc3-e4 z lepszą grą,bądz też 22...Hd8-d3 23.He6-b3 z przewagą.

19.Gg5xe7	Hd7xe7
20.Se6xf8	g7-g5

Ostatnia szansa czarnych to otwarcie linii h.

21.Sf8xg6	h7xg6
22.Hf5-f4	He7-h4
23.Sc3-e4	Kg8-g7

24.Wa1-e1	Wa8-h8
25. h2-h3	f7-f5
26.Se4-f2	Sg4xf2+
27.Hf4-f2	Hh4xf2
28.Wf1xf2	Se5-d3
29.We1-e7+	Kg7-f6
30.Wf2-e2	Sd3-f4
31.We2-e1	Wh8-d8
32. h3-h4	g6-g5
33. g2-g3	Czarne poddały się

Uwagi A.Tarnowskiego dla Szachisty Polskiego.

Partia nr 43

Białe: Borowski — Czarne: Ciajka

Sycylijska

1. e2-e4	c7-c5
2.Sg1-f3	Sb8-c6
3. d2-d4	c5xd4
4.Sf3xd4	Sg8-f6
5.Sd1-c3	d7-d6
6.Gf1-e2	g7-g6
7. 0-0	Gf8-g7
8.Gc1-e3	0-0
9.Sd4-b3	a7-a6
10. f2-f4	Gc8-e6

Strata tempa, lepiej było grać odrazu 10...Gc8-d7.

11. f4-f5	Ge6-d7
12. g2-g4	Kg8-h8
13. g4-g5	Sf6-g8
14.Hd1-e1	b7-b5
15.He1-h4	b5-b4
16.Sf3-d5	Gg7xb2
17.Wa1-b1	Gb2-e5
18.Wf1-f3	e7-e6
19.Wb1-f1	e6xf5

Po 19...e6xd5 nast.zdobycie H. za wieżę i skoczka: 20.f5x g6,f7xg6 21.Wf3xf8,Hd8xf8 22.Wf1xf8.

20. e4xf5	Gd7xf5
21.Ge2-d3	Sc6-e7
22.Sd5-f6	Sg8xf6
23. g5xf6	Se7-d5
24.Gd3xf5	Sd5xe3
25.Wf3-h3	h7-h5
26.Hh4-g5?	...

Tym posunięciem tracą białe owoce doskonale dotychczas granej partii. Można było teraz pięknie zakończyć: 26.Hh4 xh5+!,g6xh5 27.Wh3xh5+,Kh8-g8 28.Wh5-g5+,Kg8-h8 i po 29. Wf1-f3 mat jest nieuchronny.

26. ...	Hd8xf6

27.Hg5xe3	Hf6-g7
28.Kg1-h1	Wa8-e8
29.He3-f3	Ge5-c3!
30.Wf1-g1	We8-e1
31.Wh3xh5+	Kh8-g8
32.Wg1xe1	Gc3xe1
33.Wh5-g5	Hg7-e5
34.Hf3-g2	Ge1-h4!
35.Wg5xg6+?	...

Niepotrzebna ofiara,ale po 35.Wg5-g4,He5xf5 26.Wg4xh4, Wf8-e8 i czarny stoi lepiej.

35. ...	f7xg6
36.Hg2xg6+	He5-g7
37.Hg6-e6+	Hg7-f7
38.He6xf7+	Kg8xf7

I czarne po dalszych 20 posunięciach wygrały w końcówce.

Uwagi T.Ciejki dla Szachisty Polskiego.

Partia nr 44

Białe:Czerniakow Czarne: Grynfeld

Obrona Grünfelda

1. d2-d4	Sg8-f6
2. c2-c4	g7-g6
3.Sb1-c3	d7-d5
4.Gc1-f4	...

Jest to mocne posuniecie. Nie daje czarnym inicjatywy 4...d5xc4 5.e2-e3,Sf6-d5 6.Gf4-e5,f7-f6 7.Ge5-g3,Sd5xc3 8.b2xc3,b7-b5 9.a2-a4! z przewagą białych.

4. ...	Gf8-g7
5. e2-e3	c7-c6

Może lepiej było powstrzymać się z tym posunięciem,a raczej przygotować c7-c5.

6.Hd1-b3	0-0
7.Sg1-f3	Hd8-a5

Także 7...d5xc4 8.Gf1xc4,Sb8-d7 (8...b7-b5 również gorsze jak wykazała partia Euwe-Mikenas Sztokholm 1937) 9.Sf3-e5!,Sd7xe5 10.Gf4xe5,Sf6-d7 11.Ge5xg7,Kg8xg7 12.0-0,Sd7-b6 13.d4-d5!,Sb6xc4 14.Hb3xc4,c6xd5 15.Hc4xd5!, Hd8xd5 16.Sc3xd5 z trudnościami dla czarnych.(v.Scheltinga-Cartlow 1938r.)

8.Gf1-d3	d5xc4
9.Gd3xc4	b7-b5
10.Gc4-e2	Gc8-e6
11.Hb3-c2	Sf6-d5
12.Gf4-e5	f7-f6
13.Ge5-g3	b5-b4
14.Hc2-a4	Ha5-b6

Może lepiej było się czarnym bronić po wymianie hetmanów

15.Sc3-e4	Sb8-d7

16. 0-0	a7-a5
17.Wa1-c1	Wf8-c8
18.Se4-c5	Sd7-f8
19.Sc5xe6	Sf8xe6
20. e3-e4	Sd5-f4
21.Ge2-c4	Kg8-f8
22.Gg3xf4	Se6xf4
23. g2-g3	Sf4-h5
24.Gc4-e6	Wc8-c7
25.Wc1-c5	Gg7-h6
26.Ha4-c2	a5-a4
27.Hc2-c4	Kf8-g7
28.Sf3-h4	a4-a3
29.Wc5xh5!	a3xb2

Po 29...g6xh5 nast. 30.Sh4-f5+,Kg7-g6 31.Ge6-f7+ z matem

30.Wh5-c5	Wa8-a3
31.Hc4-e2	...

Wstęp do dalekosiężnej kombinacji.

31. ...	Gh6-c1
32.Wc5xc1	b2xc1H
33.Wf1xc1	Hb6xd4
34.Sh4-f5+!!	g6xf5
35.He2-h5!	...

Grozi matem przez 36.Hh5-f7+,Kg7-h6 37.Hf7-f8+,Kh6-g5 38.Hf8-g8 mat.

35. ...	Hd4-d8

Teraz już nic nie ratuje przed licznymi groźbami matowymi

36.Wc1-d1!	...

Rozstrzyga,gdyż grozi przeprowadzeniem wieży bądz na linię g,bądz na linię 8.

36. ...	Hd8-h8
37. e4xf5	c6-c5
38.Hh5-g4+	Kg7-h6
39.Hg4-f4+	Kh6-g7
40.Hf4xc7	Czarne poddały się

Partia grana w wielkim stylu.
Uwagi S.Czerniakowa dla Szachisty Polskiego.

Partia nr 45

Białe: Makarczyk — Czarne: Gadaliński

Obrona słowiańska

1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	c7-c6
3. e2-e3	e7-e6
4.Sb1-c3	Sg8-f6
5.Sg1-f3	Sb8-d7
6.Gf1-d3	d5xc4
7.Gd3xc4	b7-b5
8.Gc4-d3	a7-a6

Jest to tak zwany system merański rzadziej obecnie stosowany w praktyce turniejowej,ale swego czasu bardzo popularny. W tym systemie czarny dobrowolnie rezygnuje z silnego centrum na rzecz akcji na skrzydle hetmańskim.

9. e3-e4 b5-b4

Posunięcie w partii naszym zdaniem nie należy do najszczęśliwszych,należało raczej grać wedle utartych wzorów 9...c6-c5. Posunięcie b5-b4 jest również grywane,ale o ruch wcześniej; czarny wtedy wybiera ostrą grę jak np. 8.Gc4-d3,b5-b4 9.Sc3-e4 (albo jeszcze lepsze 9.Sc3-a4 co polecają mistrzowie radzieccy) Gc8-b7 10.0-0,(bądz też 10.Hd1-a4 z próbą kontr gry na hetmańskim skrzdle,partia Hadacz-Barta narodowy turniej mistrzowski Podjebrady 1936 bądz też 9.Sc3-a4,Gc8-b7 10.b2-b3,c6-c5 11.0-0,Gf8-e7 12.Gc1-d2,0-0 Thomas-Stahlberg,Podjebrady 1936. Natomiast po 8...a7-a6 9.e3-e4 biały umocnił już centrum i nie obawia się demonstracji na hetmańskim skrzydle.

10.Sc3-a4 Gc8-b7
11. 0-0 c6-c5
12. e4-e5 Sf6-d5
13. d4xc5 Sd7xc5
14.Sa4xc5 Gf8xc5
15.Hd1-e2! ...

To piękne posunięcie białych daje im pełną inicjatywę i stwarza szereg gróźb jak np. Gc1-g5 oraz Wa1-c1 i Wf1-d1, bądz też odrazu 16.Wf1-d1.

15. ... h7-h6

trudno tu wskazać jakąś wystarczającą odpowiedź. Na 15... 0-0 nastąpi 16.He2-e4,g7-g6 i nast. 17.Gc1-g5 i 18.Gg5-f6 z silnym atakiem,Prawdopodobnie stosunkowo najlepsze było 15...Sd5-e7,ale i tak po 16.Wf1-d1 biały uzyskiwał wyraźną przewagę.

16.He2-e4 Hd8-b6
17.He4-g4 Sd5-e7

Czarny decyduje się oddać piona za cenę otwartej linii g i ataku na pozycję białych. Praktycznie biorąc jest to jedyna szansa,gdyż po ruchach 17...g7-g6,bądz Ke8-f8 nacisk białych będzie się zwiększał.

18.Hg4xg7 Wh8-g8
19.Hg7-f6 Se7-f5?

Czarne nie znajdują właściwej drogi ataku i ułatwiają grę przeciwnikowi. Najlepszym było 19...Hb6-c6! co dawało silną kontrgrę. Grozi 20.Hc6xf3. Jeżeli 20.Kg1-h1 to wtedy nastąpi ofiara 20... Wg8xg2! 21.Kh1xg2,Se7-f5! 22. Gd3-e2,Hc6-e4 z groźbą He4-g4+ i He4xe2 oraz możliwością zdobycia H. przez 23...Gc5-e7 24.Hf6-h8+,Ke8-d7 25.Wf1-d1+,Kd7-c7 26.Hh8-h7,Sf5-h4+! Białym trudno znaleść odpowiednią kontynuację np. 21.Gd3-e2,Hc6-e4 22.Wf1-e1 i remis po Wg8xg2+. W każdym razie tylko komplikacje mogły uratować czarnego.

20.Gd3xf5 Gb7xf3
21.Gf5-h3 Gf3xg2

Niepoprawna ofiara,ale teraz czarny jest już zgubiony bez ratunku.

22.Gh3xg2 — Hb6-b7
23.Gc1-g5! — ...

Problemowe posunięcie,którego czarny zapewne nie przewidział ofiarowując gońca.

23. ... — Hb7xg2+

Lepiej już było chyba oddać jakość grając 23...Wg8xg5,ale to przedłużało tylko grę.

24.Kg1xg2 — Wg8xg5+
25.Kg2-h1 — Wg5-g8
26.Hf6-f3 — Czarne poddały się

Bardzo żywa i kombinacyjna partia.

Partia nr 46

Białe: Byrtek — Czarne: Grynfeld

Pionem hetmańskim

1.Sg1-f3 — Sg8-f6
2. d2-d4 — d7-d5
3.Sb1-d2 — Gc8-f5
4. e2-e3 — e7-e6
5.Gf1-d3 — Gf5-g6

Niektórzy teoretycy zalecają zamiast ruchu gońcem Sb8-d7 i uważają po wymianie gońców na f5 partię czarnych za zupełnie wyrównaną.

6.Sf3-e5 — Sb8-d7
7.Se5xg6 — h7xg6

Ta wymiana,która otwiera czarnym linię h nie jest godna polecenia.

8.Hd1-e2 — c7-c5
9.c2-c3 — c5xd4
10.e3xd4 — Gf8-d6
11.Sd2-f3 — Hd8-c7

Czarny uzyskał doskonałą pozycję,panuje bowiem nad ważnymi liniami H i skośną b8-h2.

12.Sf3-g5 — ...

Z groźbą 13.Sg5xe6,f7xe6 14.He3xe6 i 15.Gd3xg6,na co czarny ma jednak prostą obronę.

12. ... — Sd7-f8
13.Gd3-b5+ — Ke8-e7
14. g2-g3 — Sf8-d7
15.Sg5-f3 — ...

Biały skoczek nie dopuścił czarnego do roszady,teraz zaś wraca na poprzednie stanowisko,gdyż na polu g5 jest najzupełniej bezużyteczny.

15. ... — Sf6-e4
16.Sf3-e5 — Sd7-f6
17.Wa1-d1 — ...

Biały nie może się zdecydować na jakiś plan gry,rzeczywiście trudno jest wskazać odpowiednią kontynuację.

17. ... Wh8-h5
18. g3-g4 Wh5-h3
19. Gc1-f4 g6-g5
20. Gf4-g3 ...

Biały jest zmuszony do oddania ważnego gońca, gdyż po 20. Gf4-g3 nastąpi Wa8-h8 ze zdobyciem piona, bądź po 21. f2-f3, Se4-g3 ze stratą jakości.

20. ... Se4xg3
21. f2xg3 Sf6-e4
22. Hd2-f1 Gd6xe5

Ładna ofiara jakości, którą biały musi przyjąć.

23. Hf1xh3 Ge5xd4!
24. Hh3-g2 ...

Naturalnie nie wolno bić gońca, gdyż po 24. c3xd4 nastąpi Hc7-c2 i strata wieży b1, bądź mat na f2.

24. ... Gd4-f2+
25. Ke1-d1 Hc7-c5
26. Hg2-f1 Gf2xg3

Czarny zdobywa drugiego piona co jest konsekwencją ofiary w 23 posunięciu; i teraz również nie wolno bić gońca.

27. Kd1-c2 Gg3-f4
28. Hf1-e2 Wa8-c8
29. Wb1-e1 Gf4-d2
30. We1-f1 Gd2xc3

Wszędobylski goniec zdobywa trzeciego piona, sam zaś jest nietykalny, gdyż po 31. b2xc3 nastąpi Se4xc3 z zabraniem gońca Gb5.

31. a2-a4 Gc3xb2+!

Dopiero przy czwartym pionie powinęła się noga, biały decyduje się zabrać niebezpiecznego wojownika.

32. Kc2xb2 Hc5-c4+
33. Kb2-a1 Se4-d2

Z groźbą 34. ... Hc4-a3+.

34. He2-d3 Sd2xf1
35. Wh1xf1 Wc8-c3!

I biały poddał się, gdyż mat na a3 może być parowany tylko oddaniem hetmana za wieżę. Jedna z efektowniejszych partii turnieju o mistrzostwo Polski.

-.-

W zeszłym miesiącu zakończył się mecz o tytuł arcymistrza Z.S.R.R. między mistrzem W. Ragozinem a arcymistrzem Bondarewskim. Ragozin wygrał mecz w przekonywującym stosunku +7-3=2 i zdobył tytuł arcymistrza Związku Radzieckiego w grze szachowej. Przynosimy jedną partię z tego interesującego spotkania.

Partia nr 47

Białe: Bondarewski — Czarne: Ragozin

Obrona słowiańska

1. d2-d4 d7-d5
2. c2-c4 c7-c6

3.Sg1-f3 Sg8-f6
4. c4xd5 ...

Tak grał Botwinnik przeciw Smysłowowi w XIV turnieju o mistrzostwo Związku Radzieckiego. Likwidacja nacisku pionowego w centrum daje czarnym możność łatwego wyrównania

4. ... c6xd5
5.Sb1-c3 e7-e6
6.Gc1-g5 ...

Botwinnik wtej pozycji grał 6.Gc1-f4 co uważamy za lepsze.

6. ... Hd8-b6

Ten agresywny wypad hetmana przy pozycji Gf4 byłby mniej niebezpieczny i biały mógłby zagrać 7.e2-e3 z groźbą 8.Sc3-b5.

7.Gg5xf6 g7xf6
8.Hd1-d2 Sb8-c6
9. e2-e3 Gf8-d6
10.Gf1-e2 Gc8-d7
11. 0-0 f6-f5

Czarny za wszelką cenę nie chce dopuścić do posunięcia e3-e4,decyduje się raczej na osłabienie czarnych pól,co przy braku czarnopolowegi gońca białych nie jest zbyt gr groźne.

12.Wa1-c1 0-0
13.Ge2-d3 ...

Teraz można było grać 13.e3-e4,gdyż po 13...f5xe4 następowało 14.Hd2-g5+ i remis przez wieczny szach. Ale białym to nie wystarcza,dlatego grają na atak.

13. ... Hb6-d8
14.Hd2-e2 Kg8-h8
15.Sf3-d2 Wf8-g8
16. f2-f4 Wa8-c8
17.Wf1-f3 Wg8-g7
18.Wf3-h3 ...

Biały nie bacząc na nic prowadzi atak,czarny zaś poza obroną skrzydła królewskiego przygotowuje uderzenie na skrzydle hetmańskim.

18. ... a7-a6
19. a2-a3 Sc6-a5
20.Kg1-h1 b7-b5
21.Sd2-f3 Sa5-c4
22.Sf3-e5 Gd6xe5
23. f4xe5 f7-f6!

Bardzo ważne posunięcie,które zmusza białego do zabicia skoczka c4.

24.Gd3xc4 d5xc4!

Doskonale zagrano,należy otworzyć skośną a8-h1 dla swojego gońca.

25. e3-e4 ...

Biały przystępuje do rozbijania centrum,gra zyskuje na ostrości i tutaj czarny demonstruje duże umiejętności taktyczne.

25. ... f6xe5
26. d4xe5 Gd7-c6!

27.Wc1-d1 Hd8-f8!

Ostatnie dwa posunięcia czarnych dają im przewagę. Nie można grać 28.Wd1-d6 z powodo straty piona e4 np.28... f5xe4 29.Sc3xe4,Gc6xe4 i G. nie może być bity z powodu groźby mata.

28.Wh3-g3 ...

Biały musi zrezygnować z prowadzenia dalszego ataku i zająć się obroną.

28. ... Wg7xg3
29. h2xg3 Hf8-g7!

Z podwójną groźbą bicia piona na e5 lub na g3.

30. e4xf5 Hg7xg3
31. f5xe6 ...

Na31.f5-f6 nastąpiłoby po prostu 31...Wc8-g8.

31. ... Hg3-h3+
32.Kh1-g1 Gc6xg2!

Daleko obliczona kombinacja;naturalnie nie wolno przyjąć ofiary,gdyż po,33.He2xg2 nastąpi Wc8-g8 ze zdobycie H.

33. e6-e7! Gg2-d5!!

Problemowe posunięcie,pomyślane przeciw groźbie 34.Wd1-d8+. Po 34.Wd1xd5 nastąpi 34...Wc8-g8+ 35.Kg1-f2,Hh3-g2+ 36.Kf2-f1,Hg3-g1+. Od tej groźby istnieje talko jedyna obrona - wędrówka króla na bezpieczniejsze skrzydło H.

34.Kg1-f2 Wc8-g8!
35.Kf2-e1 Hh3-h4+
36.Ke1-d2 Gd5-e6
37.Kd2-c1 Hh4xe7

Dramat zakończony,czarny pozostał znprzewagą wolnego piona i lepszą pozycją. Następuje teraz krótki finał.

38.Wd1-h1 ...

Słaby ruch,należało grać 38.Kc1-b1,teraz następuje katastrofa.

38. ... Ge6-f5!
39.Sf3-d5 He7-g5+
40.He2-e3 ...

Po 40.He2-d2 czarny gra 40...Hg5xd2+ 41.Kc1xd2,Wg8-d8 z wygraniem figury.

40. ... Hg5-g2!

Białe poddały się,gdyż obronić się przed matem można tylko za cenę utraty wieży Wh1. Ostra i interesująca partia

-.-

Partia nr 48

Białe: van Scheltinga Czarne: dr.Euwe

Włoska

1. e2-e4 e7-e5
2. Sg1-f3 Sb8-c6
3. Gf1-c4 Gf8-c5
4. 0-0 d7-d6
5. c2-c3 Gc5-b6
6. d2-d4 Hd8-e7

7. a2-a4 a7-a6
8. h2-h3 Sg8-f6
9. Wf1-e1 0-0
10. b2-b4 ...

Biały stosuje system obrony centrum pomysłu mistrza świata Alechina. W znanej partii Tarrasch-Alechin, Baden-Baden 1925 dalszy przebieg gry był następujący: 10.Gc1-g5, h7-h6 11.Gg5-e3, He7-d8 12.Gc4-d3, Wf8-e8 13.Sb1-d2, Gb6-a7 z podważeniem białego centrum; czarny ma lepszą grę i inicjatywę.

10. ... Kg8-h8

To posunięcie pozwala czarnym na próbę utrzymania piona e5. Euwe stwarza solidny plan obrony piona przygotowując posunięcie f7-f6. Eliskazes w meczu ze Spielmannem w roku 1936 zastosował inny system, a mianowicie h7-h6 następnie Sf6-d7 i Sc6-d8, ale wkrótce przegrał partię z powodu zcieśnionej pozycji.

11. Gc1-a3 Sf6-g8
12. b4-b5 Sc6-a5
13. Sf3xe5 ...

Czasowe zdobycie piona daje w rezultacie przegraną pozycję. Należało grać po prostu 13.Gc4-a2, f7-f6 14-Sb1-d2, Gc8-e5 15.d4-d5, Ge6-d7 16.c3-c4 z zadawalającą grą.

13. ... f7-f6
14. Gc4xg8 f6xe5
15. Gg8-a2 e5xd4
16. Sb1-d2 ...

Po 14.c3xd4 nastąpi zwyczajnie He7-f6 z lekką wygraną.

16. ... Gc8xh3!

Bardzo ładnie zagrane, jest to konsekwencja rozbicia centrum. Biały nie może przyjąć ofiary, gdyż po 17.g2xh3 nast. 17...He7-g5+ 18.Kg1-f1, Wf8xf2+! 19.Kf1xf2, d4-d3+ za atakiem matowym.

17. Sd2-f3 ...

Na 17.Hd1-h5 czarny gra Gh3-e6 18.e4-e5, Ge6xa2 19.Wa1xa2 d4xc3 i czarny zostaje z dwoma pionami więcej i lepszą pozycją.

17. ... Gh3-g4
18. c3xd4 a6xb5
19. Hd1-d3 ...

Biały również przegrywa po 19.a4xb5, Gg4xf3 20.g2xf3, He7-g5+ 21.Kg1-f1, Hg5xb5+22.Hd1-e2, Hb5-h5.

19. ... Gg4xf3
20. g2xf3 He7-g5+
21. Kg1-f1 Sa5-c4
22. Ga3-c1 ...

Po wymianie 22.Ga2xc4, b5xc4 23.Hd3xc4, Wf8xf3 biały jest bezsilny wobec zdwojenia wież na linii f.

22. ... Hg5-h5
23. a4xb5 Wf8xf3
24. Ga2xc4 Wa8xa1
25. Hd3-d1 Wa1xc1 i B. podd.

Krakowski Okręgowy Związek Szachowy i Krakowski Klub Szachistów przesyłają serdeczne podziękowanie Gdańskiemu Okręgowemu Związkowi Szachowemu za opiekę nad naszymi zawodnikami. Jednocześnie wyrażają uznanie Komitetowi Turnieju na ręce Czesława Winnickiego za sprawną organizację.

Prezes Okr.Zw.Szach. W.Horain

Prezes Krak.Kl.Szach. Inż.J.Bertholdi

Kronika krajowa i zagraniczna

Gdańsk Wynik dwukołowego turnieju omistrzostwo Wybrzeża na rok 1946 był nast.: 1.Czarniakow 10.5 2.Mnichowicz 9 3-4 Roszkowski i Dworak po 8.5 5.Sulik 7. 6.Górkiewicz 5.5 7.Malinowski 4 i 8.Laskowski 3.

Częstochowa. Turniej o mistrzostwo Klubu zakończył się pięknym zwycięstwem S.Limbacha 9.5 z 10. 2.Wieczorek 7.5 3.Skalik 6. Na dalszych miejscach znaleźli się:Kempa 5.5 Borkowski 5.5 Baurdon 5. (11 zawodników)

Groningen (Holandia) Największy turniej po wojnie z udziałem mistrzów europejskich i amerykańskich zakończył się zwycięstwem Botwinnika 14.5 przed dr.Euwem 14. 3.Smysłow 12. 4.Szabo 11.5 5-6.Flohr i Najdorf 11. 7-9 Bolesławski,Kotow i Stoltz 10,10-11.Denker i dr Tartakower 9.5 12.Kottnauer 9. 13.Janowski 8.5 14.dr. Vidmar 7.5 15-16 dr.Bernstein i Guimard 7 17.Steiner H. 6 18-19 O'Kelly de Galway i Christoffel 5.5. W następnym numerze postara się podać kilka partii z tego wielkiego turnieju.

Moskwa Odbył się tu mecz międzypaństwowy Stany Zjednoczone-Z.S.R.R. Składy drużyn były następujące: U.S.A.-Rzeszewski,Fine,Denker,Horowitz,Kashdan,H.Steiner,Pinkus Kevitz,Dake,Ulbestad,rezerwa Adams. Z.S.R.R-Botwinnik,Keres,Smysłow,Bolesławski,Kotow,Flohr,Ragozin,Bondarewski, Lilienthal,Bronstein,rezerwa Tolusz,Lewenfisz,Konstantinopolski,Makagonow i Ałatorcew. Jak podało radio w pierwszym dniu drużyna radziecka uzyskała wynik 7:3(+4=6) W drugim dniu zwyciężyła również drużyna radziecka w stosunku 5.5-4.5. Ogólny wynik meczu 12.5:7.5.

Z ostatniej chwili:

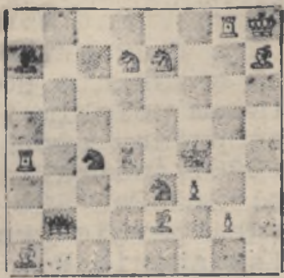
Katowice Do turnieju o mistrzostwo drużynowe Polski o przechodni puchar Polskiego Związku Szachowego zgłosiło się 9 drużyn: 1.Warszawa- Plater,Borowski,Gawlikowski, Szpotański,Króliszek(skład przypuszczalny) 2.Kraków-Śliwa Tarnowski,Gałuszka,Bocheński,Litmanowicz,Szulc i Wendecker. 3.Częstochowa-Czarnota,Beer,Limbach,Wieczorek,Skalik Borkowski,Cichomski i Jemelita. 4.Łódź-Gadaliński,Grynfeld,Pytlakowski,Makarczyk,Matkowski,Wróblewski. 5.Katowice-Sojka,Byrtek,Zahorski,Balcarek,Ogórek,Zakrzewski. Składy Poznania Cieszyna Gdańska i Wrocławia nie są nam znane.

Kazimierz Żywert-Strzelce Krajeńskie,ul.Łysogórska 1,woj. Poznańskie pragnie rozgrywać partie korespondencyjne. Zainteresowanych prosi o zwrócenie się pod powyższym adresem.

DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje Marian Wróbel, Kraków, Sereno-Fenna 2 m. 2

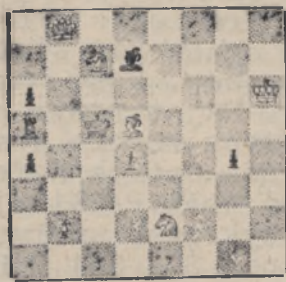
28
T.Czarnecki
Warszawa
(Oryginalne)

2‡
/6WK/g2SS2G/8/8/
/W1sw1k2/4sP2/
/1H2g1P/G7/

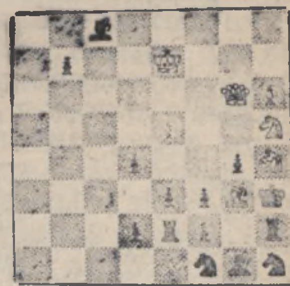
29
W.Potempski

(Oryginalne)

3‡
/1H6/2Sg4/p6K/
/w1kG4/p2p2p1/
/8/1P2S3/8/

30
D.Przepiórka
Brit.Ch.Mag.
1926

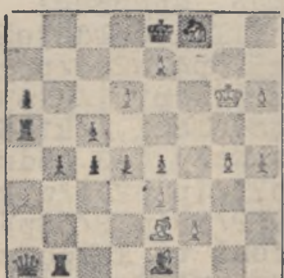

3‡
/2g5/1p2K3/6HP/
/7S/3p2pS/4ppGk/
/3pwp1w/5sgs/

-.-

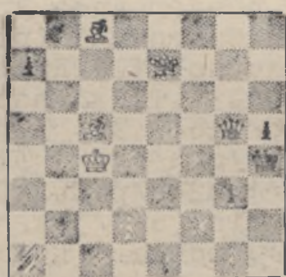
"Głos Narodu" I. Konkurs międzynarodowy

31
M.Wróbel
I nagroda

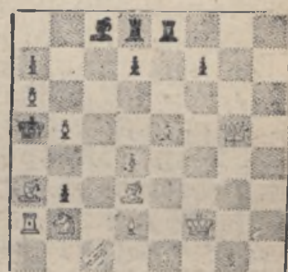
3‡
/4kS2/4P3/p2P2KP/
/w1p5/1pppp1Pp/
4P3/4GP2/hw2g3/

32
T.Czarnecki
II. nagroda

3‡
/2G5/p3H3/8/
/2G3hp/2K4k/
/6p1/8/8/

33
A.Goldstein
III.nagroda

3‡
/2gww3/p2p1p2/
/P7/KP2P1H1/
/3p4/Gp1G4/WS1P1
K2/8/

-.-

PROBLEMISCI! PRZYGOTOWUJCIE DWUCHODOWKI NA KONKURS SZA-
CHISTY POLSKIEGO,POSWIĘCONY PAMIECI PRZEPIORKI.

-.-

Nasze zadania

Dzisiejsze nasze zadania to dalsi konkurenci otwartego konkursu problemowego, przy czym nadmieniamy, że wszystkie dwuchodówki, publikowane w Szachiście Polskim konkurują w Memoriale Przepiórki, o nagrody Polskiego Związku Szachowego. 2≠ nr 28. Czarneckiego opracowuje znany temat, który można by zdefiniować następująco: w obronie figury półzwiązania uwalniają czarną bierkę; następuje mat z wykorzystaniem związanii drugiej czarnej figury. Temat ten uzyskał popularność od czasu gdy stał się dwa razy aktorem międzynarodowych meczów. Dość wspomnieć spotkanie Holandia-Polska w r.1937. Najstarszym przykładem polskim i jednym z najwcześniejszych wogóle jest następujący problem: M.Wróbel 3 wzm.zasz. Sports Referee 1926 /Australia/ /1H2K3/3S2p1/1p4G1/g3S3/Wh3k1P/2W1wp1P/2ws1P2/2G2s2/ 2≠ 1.Hd6, grozi 2.Hf8≠. Trzykrotne uwolnienie Hb4 paruje groźbę: We4 2.Wf3≠ (związanie S.) Se4 2.Hd4≠ (związanie W) i Se4 2.Sd3≠ (uwolnienie białego S.).

Trzychodówka Potempskiego, znanego kompozytora warszawskiego starszego pokolenia ma piękną konstrukcję i ciekawie pomyślaną grę główną. Skomponowana została prawdopodobnie około 1923 r. i należy do ostatniego okresu twórczości. Zbiór zadań, który opracowywałem w okresie wojny spłonął w Warszawie, zdołałem tylko uratować część najlepszych prac Potempskiego.

Rozstrzygnięcie pierwszego po wojnie międzynarodowego konkursu "Głosu Narodu" na 3≠ jest niewątpliwie wydarzeniem w naszym życiu problemowym. Turniej był dobrze obesłany (32 prace). Wszyscy aktywni polscy kompozytorzy wzięli udział w konkurencji. Nadesłano kilka prac na dobrym poziomie. Sędzia konkursu a zarazem redaktor działu szachowego S.Limbach ustalił następującą kolejność. Nagrody: I.M.Wróbel (Nr 31) II.T.Czarnecki (nr.32) III.A.Goldstein (nr 33) Wzmianki zaszczytne: 1.J.Rusek (2g5/3p4/w2p4/ppgp1W1p/7K/8/5G1p/5G1k/) 3≠. 2.T.Czarnecki(/8/p1w1p1p1/H1p3W1/4P3/p1K2GPk/1p1pW3/8/1g6/) 3≠. 3.W.Suchodolski (/k1G5/ /8/S3S3/1p1P3K/4pGp1/6p1/5gp/6gs/) 3≠. Pochwały 1-2 podz. dr.E.Arłamowski (/KGk5/4pp2/8/p1SW2gP/p1ppP3/1p1p2P1/w5w2 /3H4/) 3≠ oraz A.Goldstein (5sK/3PkPps/1S4PP/3P1p1P/3Sp3/ /1P6/1G6/w4g2/) 3≠. 3.J.Buchwald Londyn. Jest to kompozytor wiedeński, który tuż przed wojną wyemigrował do Anglii Zadanie jest bardzo słabe i zostało wyróżnione chyba tylko przez kurtuazję.

Sędzia konkursu podaje ocenę zadań motywując nią rozstrzygnięcie, publikowane w "Głosie Narodu" dnia 26.8.b.r. I.nagr. Zadanie przedstawia w pięknej klasycznej formie połączenie wentyla (valve) z ideą zwaną anti-Bristolem, czyli odwrotnością torowania linii H. przez Wa5. Wentyl jest równoczesnym otwarciem jednej linii figury (a1-h1) i zamknięciem drugiej linii (a1-h8) przez Wb1. II.nagr. Świetny wstęp tematowy stanowi główny walor tej ekonomicznej pracy. Trzykrotne zasadnicze uwolnienie gońca. III.n. w treści zadania dwukrotne wyłączenie czarnej wieży. Najsłabszym punktem kopozycji jest Wa2, co zadecydowało o lo-

kacie. Zadanie dosyć trudne. 1.wzm.zaszcz. Niezła praca, choć minusem jest brak przygotowanego mata po szachu. Natomiast dobre wrażenie sprawia obrona Gb4 ładnie pomyślana. Ta pseudo opozycja,kiedy to w większości wypadków bije się figurę została trochę ożywiona w wariantach Gb4 i d4. Konstrukcyjnie zadanie na poziomie. 2.wzm. Zadanie opracowane na temat B kombinacji liniowej,ale konstrukcyjnie słabo przeprowadzone. Tego rodzaju realizacje są bardzo ciężkie do wykonania,o czym nie jeden kompozytor się przekonał. 3.wzm. Praca przeciętna,ale technicznie nieźle wykonana. Sama kompozycja ma zręcznie zarysowany ośrodek,ale nie zupełnie wykończony. W treści blokada (Gb6)i przesłona z Sf2. Przy umiejętnym pokierowaniu autor może się wyrobić na b.dobrego kompozytora. 1-2 pochw. Trzykrotne bicie H. na polu d2 dosyć jednak szablonowe. Przedstawione w formie klasycznej mogłoby dostać wyższą lokatę. (Niestety zadanie ma niemożliwą pozycję,aby powstała musiały czarne bić 10 figur,gdy 7 jest na szachownicy)(Uwaga red.). A.G. Praca jest na średnim poziomie,konstrukcyjnie raczej słaba ze względu na liczne białe piony,niezawsze dostatecznie umotywowane. Wstęp 1.b4 nie ma dostatecznej czystości celu. Grę główną stanowi rzymskie bicie. Dwukrotne dorabianie S. przy czym pierwsze nie jest specjalną ozdobą pracy. 3 pochw. Słabe zadanie bez osi konstrukcyjnej. Najlepszy wariant bxc3,reszta źle sharmonizowana. Wstęp dobry.

Kronika problemowa

Kompozycja radziecka,szczególnie w dziale 2≠ ma duże tradycje i zdobycze. Przecież jej wynalazkiem są takie koncepcje jak biała kombinacja w złudnych rozwiązaniach, cały kompleks kombinacji liniowej,czy unikania duali.Dlatego z prawdziwym zainteresowaniem bierze się do rąk numer Szachmat,w których dział kompozycji prowadzi M.Barulin,znany specjalista w 2≠. Spotykamy tam nazwiska starych znajomych i parę postaci nowszych albo może tylko mniej znanych. W ogólnych zarysach poziom jest dobry, ale brak poważniejszych realizacji,zaś w 3≠ najwyżej przeciętny. Z numeru 5. podaję kilka ciekawszych prac. Bezwzględnie najbardziej interesująca jest kompozycja nr.43. A.Kuzniecow (/8/1K1p4/1p4gw/1kpp33/pGp2sW1/P6w/1H5h/2WS1G2/ 2≠ Wstęp Sxc4 raczej słaby,grozi 2.Sd6≠. Groźba wskazuje nam ż będziemy mieli opracowanie tematu moskiewskiego. Definicja brzmi następująco: Przeciw groźbie podwójnego szacha czarny broni się ~~jxd~~ 1. przesłoną linii szachowania,oraz 2.odsłoną własnej figury,która atakuje drugi punkt matowania. Daje to interesującą strategię. Na tę koncepcję wpadł pierwszy A.Mari,udoskonalił ją Chicco,kompozytorzy radzieccy wnieśli tu sporo nowości. Obrony Se2! 2.Gc3≠!. Zbadajmy zawartość strategiczną. Po Se2 nastąpiła przesłona Gf1 i odsłona Hh2 jako korzyść manewru oraz odsłona b.Wg4 i przesłona H. jako szkoda. W posunięciu matującym biały mu

si wyłączyć druga czarną figurę,kontrolującą baterię,równocześnie przesłania własną.a więc temat moskiewski w połączeniu z tematem B kombinacji liniowej. Sd3 2.Sc3* temat B. czyli włączenie białej figury przez czarne pozwala białym na przesłonę własnej bierki. Ideałem było by, gdyby i teraz występował mat z baterii,ten zaś przychodzi w trzeciej obronie Gd3 2.Gd2*.

Precyzyjna jednolitość posiadają obrony w zadaniu nr. 40 Gulajew i Zeszyński (/S3S3/1pg5/G1p1W3/2kPpW2/spPp4/ /2w2g2/H3pK/1h1W2s1/ 2*.) Przypatrzmy się obronom: po 1. Sf6 występuje e4* 2.d6*,d3 2.Hf2*,b3 2.Ha3* i Sb6 2.Ha5*. Cóż jest więc ośrodkiem zadania. Powiemy połaczenie dwu motywów: 1.Odsłona linii białej figury i 2.przesłona 2. czarnych figur,przeprowadzona 4 razy. Trudne zadanie rekordowe. Osobiście uważam,że temat nie został wykonany naturalnie czyli zgodnie z wymogami ekonomii,zarówno bowiem Hb1 jak i Wd1 są zbędne i gdyby nie chęć uzyskania jednolitości można by je śmiało usunąć.

Inne ujęcie tematu moskiewskiego przeprowadza nr 42 A.Doberdziginidze (/3KS3/G3P3/w3G1S1/3s1W2/2p1kp2/W4s2/ 6w1/h1g4H/ 2*. 1.Hd1 z 2.groźbami 2.Hd5* i 2.Hf3* obrony polegają na odejściu z pod bicia oraz przesłonie białej figury powstają 4.zwarte warianty: Sc3 2.Sf6*,Se3 2.Wf4* oraz Sd4 2.We5* i Sd2 2.Hc2*. Skład obron jest nastąpujący: 1. wyłączenie białej figury jako korzyść obrony 2. przesłona czarnej bierki jako szkoda 3.Opuszczenie pola matowania przez figurą przesłaniającą. Jest to niesłychanie ważnymoment konstrukcyjny. Pewną skazę w pomyśle ma obrona Sd2,gdyż brak jej 3. elementu,aby była zachowana pełna jednolitość.

A w ogóle we współczesnej kompozycji pojawia się nowy ideał formalny,a więc 2* organizm złożony,odznaczający się dużą jednolitością,o dwu parach,względnie kwartecie obron o identycznej wewnętrznej zawartości,przynajmniej o dwu motywach w każdej obronie. Sprawdzmy jak ujmuje tę rzecz nr 45 I.Janowicz (/5H2/2s1w3/2G2G2/K1S5/3S4/ /k4PgW/3W4/w7/ 2* 1.Gd5,grozi 2.Sc2* a więc groźba ideowa właściwa tematowi A kombinacji liniowej,w tym wypadku jest to Lewmann. Obroną będzie wyłaczenie przesłoniętej linii Gf6. Obrony: We5 2.Scd6*! i Ge5 2.f4*!. Zjakich motywów składa się idea? 1. wyłączenie białej figury jako korzyść obrony (temat Lewmanna jest drobną odmianą tematu A, albo obrony Barulina) 2.otwarcie matującej baterii szkoda) 3.wzajemna przesłona czarnych figur. Grimshaw(szkoda) 4. posunięcie krytyczne z powodu przejścia punktu przecięcia e5 i f4. 5. odsłona białej baterii i wyłączenie czarnej bierki w punkcie przecięcia w posunięciu matującym. Ze względu na dużą złożoność obron autor zadowolił się tylko jedną parą wariantów i ideową groźbą.

Z 3* przytoczę jedną pracę nr 49 W.Broń, przedstawiającą trzy razy teń sam obraz matowy,czyli echo z analogicznymi manewrami (/8/4K3/1p4pp/1P1k3P/W1W5/1p5p/2PPP3/ /8/ 3*. 1. Wg4! grozi 2.d4! bxc2 3.e4*; Ke5 2.e4! - 3.d4* Kc5 2.e4-3.d4*; Gxh5 2.Wh4-3.Wh5*.